

Projekt

z dnia 29 marca 2022 r.
Zatwierdzony przez radcę prawnego Daniełę
Tomczak

**UCHWAŁA NR
RADY MIASTA PODKOWA LEŚNA**

z dnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w mieście Podkowa Leśna na 2022-2025 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 i 583), art. 4¹ ust. 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 i 2469 oraz z 2022 r. poz. 24 i 218) i art. 10 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2021 r. poz. 2469) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2025 w mieście Podkowa Leśna w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie od dnia 1 kwietnia 2022 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w mieście Podkowa Leśna na lata 2022-2025

Wstęp

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na lata 2022-2025 jest zapisem działań, które będą realizowane w ramach zadań własnych gminy, w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii, uzależnień behawioralnych i innych problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Choroba alkoholowa - to przewlekła, nieuleczalna choroba wywołana uzależnieniem od alkoholu, przebiegająca z nawrotami. Jej konsekwencje zdrowotne dotyczą nie tylko samego chorego, ale również i jego najbliższych, co wyraźnie ją różni od innych chorób przewlekłych.

Uzależnienia - medyczne zaburzenie zdrowia, stan psychologicznej albo psychicznej i fizycznej zależności od jakiegoś psychoaktywnego środka chemicznego, przejawiający się okresowym lub stałym przymusem przyjmowania tej substancji w celu uzyskania efektów jej działania lub uniknięcia przykrych objawów jej braku (abstynencyjne objawy).

Motywy skłaniającym do rozpoczęcia przyjmowania środków uzależniających jest ich działanie: rozluźniające (uspokajające, nasenne, przeciwlękowe, przeciwbólowe), stymulujące (aktywizujące, dopingujące, poprawiające samopoczucie, podwyższające intensywność przeżywania, zmniejszające łaknienie), halucynogenne (zmieniające intensywność spostrzegania i myślenia lub zniekształcające je, zmieniające stan świadomości). Rozwój uzależnienia jest zależny od wielu czynników, m.in. od specyficznych właściwości substancji uzależniającej, fizjologicznych właściwości organizmu (warunkujących szybkość powstawania uzależnienia), cech osobowości sprzyjających działaniu substancji uzależniającej (bierność, niesamodzielność) i czynników środowiskowych ułatwiających kontakt z takimi substancjami (słabość więzi rodzinnych, brak perspektyw życiowych, presja grup subkulturowych, pochopne zastosowanie leku).

Leczenie jest długotrwałe i trudne, wymaga wytrwałości ze strony uzależnionych i leczących. Liczne programy leczniczo-rehabilitacyjne są dostosowane do typu i fazy rozwoju uzależnienia, zwykle obejmują okresy: detoksykacji (eliminowanie objawów odtrucia i abstynencyjnych), reorientacji (budowanie motywacji do leczenia), rehabilitacji (uczenie się nowych wzorców życia bez środków uzależniających).

W 2019 r. przeprowadzono ogólnopolskie badanie ESPAD, w którym udział wzięło 5 903 osób, tj. młodzież w wieku 15-18 lat. 51,7% badanych w wieku 15-16 lat stanowiły dziewczęta, a 48,3% chłopcy. Wśród uczniów w wieku 17-18 lat było 51,2% dziewcząt i 48,8% chłopców. Badanie miało na celu pomiar natężenia zjawiska używania przez młodzież substancji psychoaktywnych.

Wyniki badań ukazują, że napoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży. Chociaż raz w ciągu całego swojego życia piło 80% badanych w wieku 15-16 lat i 92,8% uczniów w wieku 17-18 lat. W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem piło 46,7% osób w wieku 15-16 lat i 76,1% osób w wieku 17-18 lat. Najpopularniejszym napojem alkoholowym wśród uczniów jest piwo, a najmniej wino. Miesiąc przed badaniem, przynajmniej raz upiło się 11,3% osób w wieku 15-16 lat i 18,8%

badanych w wieku 17-18 lat. W ciągu całego swojego życia nigdy nie upiło się tylko 66,7% uczniów w wieku 15-16 lat oraz 43,4% w wieku 17-18 lat.

W czerwcu 2021 r., w Podkowie Leśnej, została opracowana przez Instytut Rozwoju i Edukacji Progres, diagnoza lokalnych zagrożeń. Przeprowadzono badanie ankietowe, które objęło trzy wybrane grupy mieszkańców: uczniów szkoły podstawowej (klasy VII – VIII), dorosłych mieszkańców miasta oraz sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu.

Opierając się na uzyskanych wynikach z ankiet przeprowadzonych w Podkowie Leśnej w 2021 r. podczas diagnozy lokalnych zagrożeń można wnioskować, że jedną z najważniejszych kwestii zdaje się być problem przemocy w rodzinie, agresja na ulicy oraz zły stan zdrowia społeczeństwa. Nastąpiła zmiana w postrzeganiu problemów społecznych przez osoby dorosłe, które w roku 2018 wskazały jako najważniejsze zagrożenie - picie alkoholu. Porównując dane z lat poprzednich nastąpił spadek inicjacji alkoholowej wśród uczniów szkoły podstawowej z 39% na 34,6 %. Łatwość w sięganiu po alkohol może być związana z tym, że duża część badanej młodzieży nie widzi konsekwencji zdrowotnych. W wyniku przeprowadzonej diagnozy problemów społecznych udało się uzyskać odpowiedź na motywację młodzieży, która sięga po napoje alkoholowe. 57,7% uczniów sięga po alkohol aby dopasować się do kolegów, 42,3% badanej młodzieży chce poczuć się dorosłymi a dla 40,4% uczniów jest to sposób radzenia sobie z problemami w domu. Nastąpił spadek wśród młodzieży, która upatruje w picciu alkoholu dobrą zabawę.

Okoliczności pierwszego kontaktu z alkoholem winny zwrócić szczególną uwagę, tym bardziej, że część młodych respondentów deklaruje, że po raz pierwszy alkohol pili z rodzicami – takiej odpowiedzi udzieliło, aż 45% uczniów szkoły podstawowej (osoby, które wcześniej deklarowały inicjację alkoholową). Niestety możemy tutaj mówić o pewnym przyzwoleniu dorosłych na picie alkoholu przez młodzież. Dlatego skierowanie działań edukacyjnych także w stronę dorosłych mieszkańców powinno być jednym z założeń lokalnych programów profilaktyki. Trzeba też jasno powiedzieć, że żadne działania profilaktyczne nie przyniosą zamierzonych rezultatów, jeśli podstawowa instytucja profilaktyczna jaką niewątpliwie są rodzice będzie dawała przyzwolenie na zachowania ryzykowne wśród młodych ludzi.

Grupa rówieśnicza i jej akceptacja jest dla młodych ludzi na tyle ważna, że są w stanie dla niej podejmować różnego rodzaju zachowania ryzykowne np. picie alkoholu, Istotne są także powody sięgania po alkohol przez młodzież, ponieważ duża część respondentów jako powód podaje chęć dopasowania się do kolegów – 57,7% uczniów szkoły podstawowej. Dlatego ważne, aby w działaniach profilaktycznych uwzględnić także nabywanie umiejętności psychospołecznych, jak np. asertywność, radzenie sobie z presją grupy. Alkohol jest także przez młodych ludzi traktowany jako sposób na dobrą zabawę (38,5% uczniów szkoły podstawowej, wyraziło taką opinię), dlatego ważne jest by wyczulić rodziców i innych dorosłych na to, w jaki sposób młodzież spędza czas wolny.

Młodzież ma także kontakt z innymi substancjami psychoaktywnymi. Do palenia papierosów przyznaje się 23,1% badanych uczniów podczas gdy ogólnopolski wynik to 49,9% wskazań wśród młodszej kohorty (ESPAD 2019). Co jeszcze bardziej niepokojące, w przebadanej grupie uczniów (15,4%) są osoby, które miały kontakt z narkotykami. Dodatkowo młodzi ludzie przyznają, że znają w swoim otoczeniu osoby, które „biorą” narkotyki. Nasuwa się zatem potrzeba informowania ich o niebezpieczeństwach jakie wiążą się z choćby jednorazowym zażywaniem narkotyków (zwłaszcza jeśli mowa o nadal „popularnych” wśród młodzieży dopalaczach), piciem alkoholu czy paleniem papierosów. Potrzebę edukacji potęguje także fakt, że część osób dorosłych pytana o poziom własnej wiedzy na temat narkotyków także ocenia ją jako niewystarczającą (33,9%). Porównując poprzednie lata nastąpił wzrost wiedzy wśród dorosłych o 17,1%. Może to sugerować, że działania profilaktyczne, realizowane na terenie miasta spełniają swoje zadanie i należy kontynuować ten

kierunek działań. Bardzo ważne, by zachęcać rodziców do rozmów z młodzieżą na temat uzależnień i zapewnić im wsparcie merytoryczne w tym temacie.

Mówiąc o dorosłych mieszkańcach trzeba zwrócić uwagę na ich postawę wobec zachowań przemocowych. Nastąpiła pozytywna zmiana wśród mieszkańców co do opinii czy stosowanie kar fizycznych jest dobrą metodą wychowawczą – 90,4% respondentów jest zdania, że nie jest to właściwa metoda. (w 2018 r. było to 66%). Ważne by wzmacniać taką postawę, a jednocześnie nadal nie ustawać w trudzie edukowania dorosłych mieszkańców. Tym bardziej, że na pytanie czy znają w swoim otoczeniu osobę doznającą przemocy ze strony najbliższych, 43,5% udzieliło twierdzącej odpowiedzi. Nastąpiła pozytywna zmiana aż o 44,3% w stosunku do roku 2018 wśród badanych, którzy nie uważają przemocy w rodzinie za sprawę prywatną, w którą nie należy się wtrącać. To ważny sygnał, by kontynuować działania wobec mieszkańców o nowelizacjach prawnych odnośnie przemocy, sposobach reagowania i możliwościach pomocy pokrzywdzonym oraz instytucjach pomocowych w najbliższym otoczeniu.

Dorośli mieszkańcy Podkowy Leśnej, przemoc w rodzinie, agresję na ulicy oraz przestępczość postrzegają jako jedne z najważniejszych problemów społeczności. Mieszkańcy oczekują także działań mających na celu ograniczenie problemów związanych z narkotykami (32,2% wyraziło taką opinię), a jednocześnie 69,6% dorosłych mieszkańców oczekuje od lokalnych władz podjęcia działań mających na celu rozwiązywanie problemów alkoholowych. Należy także zwrócić uwagę na sprzedaż alkoholu na terenie miasta oraz zaostrzenie kontroli sprzedaży. Sami sprzedawcy twierdzą, że zawsze sprawdzają dokument tożsamości. Dodatkowo przyznają, że dochodzi do sytuacji picia alkoholu w obrębie ich punktów. Stąd należy niezwłocznie podjąć kroki ograniczenia wymienionych sytuacji, poprzez przeszkolenie sprzedawców w zakresie przepisów dotyczących ich branży.

Problemy związane z uzależnieniem behawioralnym.

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywamy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie. Warto podkreślić, że uzależnienia behawioralne są zachowaniami nie związanymi z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry itp.), a ich specyfiką jestm.in. utrata kontroli nad tymi zachowaniami czy czynnościami. Z badań prowadzonych nad uzależnieniami behawioralnymi w Polsce wynika, że ten typ uzależnień staje się coraz większym problemem. Potwierdzeniem tego jest raport pt.: „Oszacowanie rozpowszechnienia oraz identyfikacja czynników ryzyka i czynników chroniących od hazardu i innych uzależnień behawioralnych – edycja 2018/2019” przygotowany na zlecenie Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomani. Głównie wnioski z raportu:

- osoby grające na pieniądze stanowiły 37,1% populacji osób w wieku powyżej 15 roku życia. Osoby te najczęściej grają w tzw. „toto-lotka” (27,4%), zdraпки (16,3%) oraz konkursy i loterie sms-owe (6,3%),
- w gry hazardowe przynajmniej raz w życiu grało 18,2% badanych piętnasto-szesnastolatków oraz 21,4% siedemnasto-osiemnastolatków,
- do problemów z kompulsywnym kupowaniem przyznało się 3,7% populacji Polaków w wieku powyżej 15 roku życia, co w liczbach bezwzględnych przekłada się na 1,4 miliona osób,

- prawie jedna dziesiąta Polaków powyżej 15 roku życia (9,1%) miała problem z uzależnieniem od pracy.¹

Z kolej opracowania dotyczącego problemów młodzieży pt: „Nastolatki wobec internetu” wynika, że:

- co trzeci nastolatek (33,6%) ma objawy problemowego użytkowania Internetu (tzw.PUI), a 3,2% osiąga bardzo wysokie wskaźniki PUI,
- 64,1% badanych młodych ludzi przyznaje, że powinna mniej korzystać ze smartfona,
- 29,8% badanych nastolatków odczuwa potrzebę korzystania stale ze smartfona, a ponad połowa wskazuje, że korzysta z mobilnego urządzenia dłużej niż zamierzała,
- prawie co trzeci nastolatek (31,0%) przyznaje, że nie jest w stanie funkcjonować bez smartfona, a co czwarty (24,8%) odczuwa zniecierpliwienie oraz zdenerwowanie, gdy nie może z niego korzystać,
- 37,9% badanej młodzieży podejmuje zakończone niepowodzeniem próby ograniczania korzystania z mobilnego urządzenia,
- ponad ¼ badanych (26,1%) z powodu używania smartfona zaniedbuje zaplanowane czynności lub obowiązki.²

Rekomendacje wydane przez PARPA na 2022 rok wskazują na potrzebę zwiększania ilości działań kierowanych nie tylko do osób uzależnionych ale do całych rodzin w tym także do dzieci i młodzieży. Zjawisko nadużywania alkoholu czy zażywania narkotyków dotyczy praktycznie wszystkich grup społecznych i to niezależnie od statusu majątkowego. Dostępność napojów alkoholowych, wzorce kulturowe, reklama, zagrożenie utraty pracy, upadek wartości rodzinnych czy norm społecznych, brak umiejętności radzenia sobie z problemami, czy wreszcie lockdown związany z epidemią COVID-19 w znaczącym stopniu potęgują problemy związane z alkoholem i narkotykami.

Podsumowując w latach 2022-2025 zasadne jest kontynuowanie podjętych w latach wcześniejszych działań edukacyjnych i programów profilaktycznych w szkołach ze szczególnym uwzględnieniem podnoszenia umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców, promowanie wspólnego spędzania czasu, silnej więzi z rodzicami, zażegnanie kryzysu rodziny oraz nazwanie i informowanie poprzez edukacje zagrożeń i istniejących problemów oraz doskonalenie istniejącego w gminie systemu przeciwdziałania uzależnieniom w tym uzależnieniom behawioralnym.

Rozdział I

Cele i zadania gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w Podkowie Leśnej

1. Cel główny

Celem głównym programu jest doskonalenie istniejącego systemu przeciwdziałania uzależnieniom poprzez systematyczną, długofalową realizację różnych form działań skierowanych do mieszkańców gminy oraz podejmowanie inicjatyw, których celem jest ograniczanie zjawiska sięgania po alkohol oraz zminimalizowanie skutków wynikających z problemu uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych oraz zapewnienie bezpłatnej pomocy specjalistycznej obejmującej działania na wielu płaszczyznach.

¹ https://www.kbpn.gov.pl/portal?id=15&res_id=9249205

² https://akademia.nask.pl/publikacje/Nastolatki_wobec_internetu_.pdf

2. Cele szczegółowe

1. ograniczenie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających ze spożywania alkoholu i narkotyków,
2. ograniczenie dostępności i zmiana struktury spożywanego alkoholu,
3. ograniczenie zaburzeń życia rodzinnego, w tym szkód zdrowotnych oraz rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym oraz skali zjawiska przemocy w rodzinie,
4. ograniczenie zjawiska picia alkoholu przez dzieci i młodzież poprzez realizację działań profilaktycznych,
5. doskonalenie działań w zakresie promocji zdrowego stylu życia, promowania postaw społecznych ważnych dla profilaktyki uzależnień i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjno-informacyjnej,
6. zwiększenie skuteczności istniejącego systemu pomocy dla osób uzależnionych, nadużywających alkoholu, członków ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy w rodzinie poprzez udzielanie kompleksowej pomocy specjalistycznej.
7. zwiększenie skuteczności systemu pomocy dla osób z problemem uzależnień behawioralnych tzn. uzależnionych od komputera/Internetu, smartfonu, hazardu oraz zakupów rozumie się przez to zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. uzależnienia behawioralne należą do grupy zaburzeń nawyków i popędów.

3. Zadania gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom

ZADANIE 1

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków

1. prowadzenie procedury zmierzającej do przygotowania wniosku w sprawie zastosowania obowiązku leczenia odwykowego,
2. finansowanie opinii wydawanych, w sprawach prowadzonych przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. prowadzenie działań informacyjnych skierowanych do osób uzależnionych o możliwościach uzyskania wsparcia na terenie miasta i w najbliższej położonych specjalistycznych placówkach, poprzez zamieszczanie informacji na stronach Urzędu Miasta Podkowa Leśna, Ośrodka Pomocy Społecznej, Biuletynie Miasta Podkowa Leśna, lokalnych mediach
4. finansowanie działalności Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego oraz działalności Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym
5. współpracę i wspieranie działalności placówek specjalizujących się w terapii uzależnienia i współuzależnienia, w tym zakup programów wsparcia i programów psychoterapii dla osób uzależnionych

ZADANIE 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień od alkoholu i narkotyków pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

1. organizowanie i finansowanie przedsięwzięć i działań związanych ze świadczeniem specjalistycznej pomocy dla rodzin, w których występują problemy uzależnień od alkoholu, narkotyków, środków psychoaktywnych, współuzależnienia, DDA oraz przemocy w rodzinie, a także uzależnień behawioralnych.
2. finansowanie programów psychoterapii współuzależnienia oraz programów pomocy psychologicznej i psychoterapii dla osób z syndromem dorosłych dzieci alkoholików
3. finansowanie zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z grup ryzyka, zwłaszcza dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym oraz zagrożeń behawioralnych.
4. dofinansowanie obozów socjoterapeutycznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym/narkotykowym/problemem przemocy.
5. dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym/narkotykowym/problemem przemocy/problemem uzależnień behawioralnych oraz w zakresie prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych.
6. dofinansowanie programów psychoedukacyjnych dla rodziców, kształtujących odpowiednie umiejętności wychowawcze
7. organizowanie lokalnych porad, seminariów i konferencji w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie w zakresie przemocy domowej oraz problemów alkoholowych, behawioralnych i przeciwdziałania narkomanii.
8. tworzenie systemowego wsparcia i terapii dla dzieci z Płodowym Zespołem Alkoholowym FAS oraz dla ich rodziców i opiekunów
9. upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym
10. podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym Członkom Zespołu Interdyscyplinarnego,
11. zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla osób doznających przemocy
12. podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie
13. włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy

ZADANIE 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży

1. upowszechnianie, wdrażanie i finansowanie programów profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej, w szczególności programów rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, w tym również zakup materiałów edukacyjnych do realizacji programów,
2. prowadzenie na terenie szkół i innych placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży

3. realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi w obszarze profilaktyki
4. dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów
5. realizacja programów profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży
6. finansowanie wycieczki letniego z programem profilaktycznym
7. podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia
8. prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, organizowanie i pokrywanie kosztów działań promujących wśród dzieci i młodzieży modę na życie wolne od uzależnień, przemocy i agresji
9. prowadzenie działań edukacyjnych z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych
10. prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych.
11. edukacja lokalnych decydentów i radnych oraz przedstawicieli różnorodnych grup zawodowych
12. wspieranie edukacji osób pracujących zawodowo w systemie rozwiązywania problemów alkoholowych m.in. poprzez prenumeratę i zakup czasopism, literatury o tematyce dotyczącej uzależnień, przeciwdziałania przemocy domowej, uzależnień behawioralnych
13. zakup i dystrybucja materiałów informacyjnych i edukacyjnych z zakresu promocji zdrowych nawyków, profilaktyki zażywania innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, w tym, wydawnictw, prasy do realizacji działań z zakresu problematyki uzależnień,
14. podnoszenie kompetencji osób wchodzących w skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych poprzez pokrywanie kosztów szkoleń
15. podnoszenie kompetencji pracowników z instytucji znajdujących się na terenie Podkowy Leśnej i zobowiązanych do pomocy osobom uzależnionym i doświadczającym przemocy, osób realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej, w tym z uzależnieniami behawioralnymi poprzez finansowanie szkoleń i informowanie o odbywających się szkoleniach

ZADANIE 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień

1. wzajemne informowanie i promowanie podejmowanych działań,
2. włączanie w wykonywanie zadań wynikających z realizacji programu
3. wsparcie środowisk abstynenckich poprzez nieodpłatne użyczenie pomieszczeń np. dla celów spotkań grup wsparcia
4. współpracę w ramach procedury Niebieskiej Karty

ZADANIE 5

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 Ustawy o wychowaniu w trzeźwości oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

1. prowadzenie działań kontrolno – interwencyjnych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Posterunku Policji w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych
2. kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu nietrzeźwym, nieletnim i pod zastaw poprzez m. in. organizację szkoleń dla przedsiębiorców prowadzących obrót napojami alkoholowymi

Rozdział II

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zgodnie z art. 4¹ ust. 3 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powoływana przez wójta, burmistrza, prezydenta miasta. W szczególności inicjuje ona działania w zakresie określonym w art. 4¹ ust. 1 oraz podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma swoją siedzibę w Ośrodku Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej przy ul. Błońskiej 46/48.

Zgodnie z art. 4¹ ust. 5 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie. Zasady wynagradzania członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych określa Rada Miasta w gminnych programach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Rada Miasta Podkowa Leśna określa na lata 2022-2025 wynagrodzenie za pracę w ww. Komisji w miesięcznej wysokości brutto: Przewodniczący – 400 zł, członkowie – 270 zł. Wynagrodzenie wypłacane będzie za każdy miesiąc z dołu, na podstawie imiennych rachunków.

Gminna Komisja udziela pomocy rodzinom z problemem alkoholowym w szczególności poprzez:

1. inicjowanie działań w zakresie określonym w Ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi,
2. podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu,
3. motywowanie członków rodzin osób uzależnionych do podjęcia terapii w placówkach leczenia odwykowego,
4. kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania przez biegłych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania zakładu leczniczego;
5. przygotowanie dokumentacji związanej z postępowaniem sądowym wraz z opinią wydaną przez biegłych,
6. kierowanie do właściwego sądu rejonowego wniosków o wszczęcie postępowania zobowiązania do leczenia odwykowego
7. współpracę z innymi podmiotami w realizacji działań z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych.

Gminna komisja podejmuje działania na rzecz ograniczenia dostępności alkoholu oraz przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

poprzez:

1. prowadzenie działań kontrolnych i interwencyjnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zespołach dwuosobowych
2. podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych,
3. opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży.

Rozdział III

Odbiorcy programu

Program kierowany jest do:

1. osób i rodzin ze środowisk zagrożonych uzależnieniem i występowaniem przemocy
2. dzieci i młodzieży,
3. rodziców, opiekunów, wychowawców
4. specjalistycznej kadry pracującej z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc lub osobami z grup ryzyka, w tym: pracowników pomocy społecznej, oświaty, policji, służby zdrowia, członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych, członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
5. mieszkańców miasta Podkowa Leśna.

Rozdział IV

Przewidywane rezultaty

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

1. podniesienie świadomości dzieci i młodzieży szkolnej z zakresu uzależnień, przemocy, relacji, komunikacji, emocji itp.
2. wzmocnienie umiejętności i kompetencji rodziców, opiekunów i wychowawców
3. podwyższenie kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy i dotkniętym uzależnieniem
4. podniesienie świadomości mieszkańców na temat uzależnienia i przemocy, w zakresie oferty pomocy osobom uzależnionym i dotkniętym przemocą w rodzinie oferowanej na terenie miasta Podkowa Leśna i w najbliższej okolicy,
5. objęcie dzieci, w szczególności ze środowisk zagrożonych, działaniami opiekuńczo-wychowawczymi
6. zapewnienie dostępności wsparcia specjalistycznego

Rozdział V

Finansowanie

Środki finansowe na realizację programu stanowią dochody własne miasta pochodzące z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, w tym również w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml. Wydatki programu ujmowane są w budżecie miasta Podkowa Leśna.

Rozdział VI

Realizatorzy Programu

Program realizowany będzie przez Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy z placówkami oświatowymi, placówkami służby zdrowia, organizacjami, firmami i osobami fizycznymi realizującymi usługi z zakresu działań przewidzianych do realizacji w Programie.

VII Rozdział

Ośrodek Pomocy Społecznej będzie realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w mieście Podkowa Leśna na lata 2022-2025 oraz instytucją na bieżąco monitorującą Program.

OPS corocznie sporządzać będzie do dnia 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja, ankietę opracowaną przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i będzie przesyłał ją do Centrum.

UZASADNIENIE

Projekt uchwały wynika z zadań własnych gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych określonych ustawą z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi jak również z zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii określonych ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Od 1 stycznia 2022 roku w życie weszły przepisy wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, które zmieniły zasady przyjmowania uchwał w sprawie gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz programów przeciwdziałania narkomani. Zgodnie z nowym brzmieniem z art. 4¹ ust. 2 i 2a ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w związku art. 10 ust 2 z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zadania gminy określone w obu ustawach są realizowane na podstawie uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na okres nie dłuższy niż 4 lata. Zgodnie z art. 21 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, uchwalone przed 1 stycznia 2022 roku uchwały w sprawie gminnych programów profilaktyki obowiązują nie dłużej niż do 31 marca 2022r.

W związku z powyższym, z dniem 31 marca przyjęta przez Radę Miasta Podkowy Leśnej Uchwała Nr 276/XXXV/2021 z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w mieście Podkowa Leśna na rok 2022 przestaje obowiązywać z mocy prawa, tym samym niezbędne jest przyjęcie nowego programu zgodnego z obowiązującymi przepisami.

Przedstawiony program obejmuje okres realizacji od dnia wejścia uchwały tj. 1 kwietnia 2022 do 31 grudnia 2025, czyli prawie 4 lata co jest zgodne z zapisem ustawowym co do maksymalnego okresu na jaki może być przyjęty program. Program zawiera zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii a także uzależnień behawioralnych. Program został opracowany z uwzględnieniem zapisów Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, rekomendacji Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom oraz rekomendacji dotyczących realizowania i finansowania gminnych programów wskazanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2022.

Program przedstawia diagnozę zjawiska alkoholizmu, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych zawiera cele i zadania zgodne z katalogiem zadań własnych określonych w w/w ustawach. Uwzględnia działania z obszaru profilaktyki uniwersalnej – skierowanej do całych grup niezależnie od stopnia ryzyka występowania problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, obszaru profilaktyki selektywnej - ukierunkowanej na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka oraz profilaktyki wskazującej - ukierunkowanej na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem. Program pozwala na kontynuację dotychczasowych dobrych praktyk między innymi w oparciu o współpracę z placówkami oświatowymi, realizację programów profilaktycznych skierowanych do rodziców, opiekunów i wychowawców, prowadzenie poradnictwa specjalistycznego, działań informacyjno-edukacyjnych jak również pozwoli na inicjowanie nowych form zgodnych z przyjętymi kierunkami działań.

Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Podkowie Leśnej

Edyta Żaczkwicz